

Civilinė byla Nr. 3K-3-281-378/2021
(buv. civilinės bylos Nr. CIK-11/2021)
Prašymo Nr. 3P-10-2017
Teismo proceso Nr. 2-48-3-01379-2012-2
Procesinio sprendimo kategorijos:
3.3.4.2.1; 3.3.4.3; 3.3.4.4; 3.3.4.5
(S)

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. kovo 24 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Arvydo Daugėlos ir Olego Fedosiuko,

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal **pareiškėjo J. I.** prašymą atnaujinti procesą Vilniaus apygardos teismo civilinėje byloje Nr. 2S-1197-881/2017 pagal antstolės Marijos Gaivenės pareiškimą dėl teismo sprendimo nevykdymo, suinteresuoti asmenys J. I., viešojo įstaiga „Šėlos parkas“, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 366 straipsnio 1 dalies 1 punktą.
2. Antstolė M. Gaivenė 2017 m. sausio 18 d. pateikė prašymą teismui taikyti Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendime nustatytas pasekmes, pateikė Sprendimų įpareigojančių skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, neįvykdymo aktą.
3. Antstolė nurodė, kad vykdo Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimą civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#), kuriuo tenkintas Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos (toliau – ir Inspekcija) ieškinys ir atsakovai J. I. bei VšĮ „Šėlos parkas“ įpareigoti per vienerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos savo lėšomis nugriauti žemės sklype (duomenys neskelbtini), pastatytus statinius ir sutvarkyti statybvieta; šiems neįvykdžius nurodyto įpareigojimo per teismo nustatytą vienerių metų terminą, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos turi teisę nugriauti šiuos statinius ir sutvarkyti statybvieta, išlaidų atlyginimą išieškoti iš J. I. ir VšĮ „Šėlos parkas“.
4. Kadangi skolininkai J. I. ir VšĮ „Šėlos parkas“ neįvykdė Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimo, priimto civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#), įpareigojančio skolininkus pašalinti neteisėtos statybos padarinius, tai antstolė prašė leisti jį vykdyti Inspekcijai, o lėšų atlyginimą išieškoti iš atsakovų.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Trakų rajono apylinkės teismas 2017 m. vasario 24 d. nutartimi taikė Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendime nurodytas pasekmes – leido Inspekcijai nugriauti statinius ir sutvarkyti statybvieta, o išlaidų atlyginimą išieškoti iš J. I.
6. Vilniaus apygardos teismas 2017 m. lapkričio 16 d. nutartimi Trakų rajono apylinkės teismo 2017 m. vasario 24 d. nutartį paliko nepakeistą.

III. Prašymo atnaujinti procesą, atsiliepimo į prašymą teisiniai argumentai, su šiuo prašymu susijusių kitų teismų procesinių sprendimų esmė

7. Pareiškėjas J. I. 2017 m. gruodžio 28 d. pateikė prašymą [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu atnaujinti procesą dėl statybos padarinių šalinimo ir panaikinti Trakų rajono apylinkės teismo 2017 m. vasario 24 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 2VP-732-231/2017](#) ir Vilniaus apygardos teismo 2017 m. lapkričio 16 d. nutartį, pripažinti, kad ankstesni teismų sprendimai dėl padarinių šalinimo neteko teisinės galios ([CPK 371 straipsnio](#) 3 dalis). Pareiškėjo prašymas grindžiamas šiais argumentais:
 - 7.1. Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT) 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimu byloje *Misiukonis ir kiti prieš Lietuvą*, Nr. 49426/09, pateikė apibendrintas išvadas apie Lietuvos nacionalinių teismų praktiką, pažeidžiančią Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (toliau – Konvencija), pagal kurią Lietuvos teismai atsakomybę dėl valstybės institucijų klaidų nepagrįstai perkelia ant piliečių pečių; ne tik Konvencijoje, bet ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir [CK](#)) 6.248 straipsnyje nustatyta, kad civilinė atsakomybė atsiranda tik tais atvejais, jeigu įpareigotas asmuo kaltas, išskyrus įstatymuose ar sutartyse nustatytus atvejus. EŽTT

pažymėjo, kad gero valdymo principas paprastai nedraudžia valdžios institucijoms ištaisyti atsitiktinių klaidų, net jei jas lėmė jų pačių nerūpestingumas, tačiau riziką, atsirandančią dėl valstybės institucijos klaidų, privalo prisiimti pati valstybė ir klaidų negalima taisyti suinteresuotų asmenų sąskaita.

- 7.2. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas byloje pagal [CPK 366](#) straipsnio 1 dalies 2 punktą privalėjo ištaisyti neteisingai formuojamą nacionalinių teismų praktiką dėl statybos padarinių šalinimo (duomenys neskelbtini), tačiau to nepadarė. Trakų rajono apylinkės teismo 2017 m. vasario 24 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 2VT-732-231/2017, ir Vilniaus apygardos teismo 2017 m. lapkričio 16 d. nutartis, priimta civilinėje byloje [Nr. 2S-1197-881/2017](#), šurkščiai pažeidžia nacionalinės teisės aktus, Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį, 8 straipsnio 1 dalį (dėl būsto neliečiamybės) bei 13 straipsnį.
8. Pareiškėjas 2018 m. sausio 16 d. pateikė papildomą prašymą, kuriame nurodė papildomą informaciją apie EŽTT 2018 m. sausio 9 d. sprendimą byloje *Tumeliai prieš Lietuvą*, peticijos Nr. 25545/2014. Pareiškėjas prašė remtis išaiškinimais šiame sprendime, nes jame spręsta analogiška pareiškėjo nurodytai teisinė situacija.
9. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2018 m. vasario 8 d. nutartimi priėmė pareiškėjo prašymą ir sustabdė šio prašymo nagrinėjimą, iki bus išnagrinėta kasacine tvarka civilinė byla pagal pareiškėjo J. I. kasacinį skundą civilinėje byloje Nr. e3K-3-250-915/2018 dėl Panevėžio apygardos teismo 2017 m. spalio 18 d. nutarties peržiūrėjimo.
10. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija kasacine tvarka išnagrinėjo civilinę bylą [Nr. e3K-3-250-915/2018](#) ir 2018 m. birželio 20 d. nutartimi nutarė atnaujinti [CPK 366](#) straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu procesą byloje [Nr. 2-77-231/2013](#), užbaigtoje įsiteisėjusiu Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimu pagal ieškovės Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos ieškinį atsakovams J. I. ir VŠĮ „Šėlos parkas“, tretieji asmenys Trakų rajono savivaldybė, Trakų rajono savivaldybės administracija, Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo bei šią civilinę bylą perdavė nagrinėti Trakų rajono apylinkės teismui. Kolegija nurodė, kad nagrinėjamoje civilinėje byloje dėl statybų pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo nebuvo nustatoma valstybės institucijų kaltė dėl panaikinto statybą leidžiančio dokumento, o pareiga savo lėšomis nugriauti statinius ir sutvarkyti statybvietę uždėta būtent statytojui. Tokia teismų išvada akivaizdžiai neatitinka EŽTT praktikoje nurodytų standartų ir pažeidžia Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnio nuostatas, dėl kurių pažeidimo panašioje byloje jau yra pasisakęs EŽTT (EŽTT sprendimas byloje *Tumeliai prieš Lietuvą*). Valdžios institucijų klaidas, net ir padarytas dėl jų pačių nerūpestingumo, turi taisyti neužkraudamos neproporcingos naštos asmenims. Dėl to byloje panaikinus statybos leidimą ir taikant statinius padarinius turi būti nustatomi dėl neteisėto statybos išdavimo kalti asmenys, kurių neteisėti veiksmai lėmė ir statybos neteisėtumą bei sudarė pagrindą nugriauti tokius statinius.
11. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2018 m. rugsėjo 12 d. nutartimi pareiškėjo J. I. prašymo atnaujinti procesą Vilniaus apygardos teismo civilinėje byloje [Nr. 2S-1197-881/2017](#) (Trakų rajono apylinkės teismo civilinės bylos [Nr. 2VP-732-231/2017](#)) nagrinėjimą sustabdė, iki įsiteisės teismo procesinis sprendimas atnaujintoje civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) (teisminio proceso Nr. 2-48-3-01379-2012-2).
12. Vilniaus regiono apylinkės teismas 2019 m. balandžio 8 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) ieškinį tenkino iš dalies: kaltais dėl neteisėtai išduoto statybos leidimo asmenimis pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 28¹ straipsnio 2 dalies 1 punktą (2011 m. gegužės 26 d. įstatymo Nr. XI-1427 redakcija) pripažino Trakų rajono savivaldybę ir Trakų rajono savivaldybės administraciją, kurių atsakomybės laipsnis sudaro 40 procentų, J. I., kurio atsakomybės laipsnis sudaro 20 procentų, Trakų istorinį nacionalinį parką, kurio atsakomybės laipsnis sudaro 20 procentų, bei Inspekciją, kurios atsakomybės laipsnis sudaro 20 procentų; įpareigojo J. I. proporcingai pagal nustatytą atsakomybės laipsnį kaltų asmenų lėšomis vykdyti Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. 2-77-231/2013 ir per teismo nustatytą terminą nurodytu būdu pašalinti neteisėtos statybos padarinius, t. y. nugriauti statinius ir sutvarkyti statybvietę; nustatė, kad, J. I. neįvykdžius nurodyto įpareigojimo, Inspekcija turi teisę pati nugriauti statinius ir sutvarkyti statybvietę, reikiamų išlaidų atlyginimą išieškoti iš nustatytų kaltų dėl neteisėtai išduoto statybos leidimo asmenų proporcingai pagal nustatytą jų atsakomybės laipsnį.
13. Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2020 m. vasario 11 d. nutartimi išnagrinėjusi civilinę bylą pagal ieškovės ir atsakovų J. I., Trakų rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės administracijos bei Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos apeliacinius skundus, paliko nepakeistą Vilniaus regiono apylinkės teismo 2019 m. balandžio 8 d. sprendimą.
14. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2020 m. gruodžio 16 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-331-1075/2020 pakeitė Vilniaus regiono apylinkės teismo 2019 m. balandžio 8 d. sprendimo dalis, kuriomis nustatytas kaltų asmenų atsakomybės laipsnis ir paskirstytos bylinėjimosi išlaidos, ir kaltais dėl neteisėtai išduoto statybos leidimo asmenimis pripažino Trakų rajono savivaldybę ir Trakų rajono savivaldybės administraciją (jų atsakomybės laipsnis – 40 procentų), J. I. (atsakomybės laipsnis – 10 proc.), Trakų istorinį nacionalinį parką (atsakomybės laipsnis – 20 proc.) bei Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos (atsakomybės laipsnis – 20 procentų). Teisėjų kolegija išaiškino, kad 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) nustatytas vienerių metų sprendimo įvykdymo terminas skaičiuojamas nuo šios nutarties paskelbimo dienos – 2020 m. gruodžio 16 d.
15. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2021 m. sausio 28 d. nutartimi atnaujino pareiškėjo J. I. prašymo atnaujinti procesą nagrinėjimą, atsižvelgdama į tai, kad procesas atnaujintoje civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) yra pasibaigęs.
16. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos atsiliepimu į prašymą atnaujinti procesą prašo atnaujinti procesą Vilniaus apygardos teismo civilinėje byloje [Nr. 2S-1197-881/2017](#) pagal antstolės pareiškimą, atsižvelgiant į šiame atsiliepime išdėstytus motyvus. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 16.1. Pagal ankstesnę teismų praktiką (iki 2018 m.) buvo pripažįstama, jog teismas, sprenddamas dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo ir nesant byloje pareikšto reikalavimo nustatyti kaltus dėl neteisėtai išduoto statybą leidžiančio dokumento asmenis, neturėjo pareigos savo ar ieškovo iniciatyva nustatyti kaltus asmenis, kurių lėšomis turi būti šalinami statybos padariniai, nes įpareigotas savo lėšomis nugriauti statinį užsakovas (statytojas) vėliau kitoje byloje galėjo kreiptis į teismą dėl grovimo išleistų lėšų atlyginimo priteisimo. Buvo laikomasi nuomonės, kad kaltų asmenų nustatymas toje pačioje byloje užvilktų jos nagrinėjimą ir operatyvų neteisėtų statybos padarinių pašalinimą (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. rugpjūčio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-469-611/2015](#)).
- 16.2. Teismų praktikos dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo pokyčius iš esmės nulėmė EŽTT 2018 m. sausio 9 d. sprendimas byloje *Tumeliai prieš Lietuvą*, peticijos Nr. 25545/14, kuriame EŽTT nurodė, kad Lietuvos nacionaliniai teismai nesvarstė dėl pareiškėjams uždėtos naštos nugriauti statinius sumažinimo; nepaaiškino, kaip grovimo išlaidos turėjo būti padalytos tarp statytojų (pareiškėjų) ir valstybės institucijų; neanalizavo pareiškėjų bei valstybės institucijų atsakomybės laipsnio. Įvertinęs šią EŽTT praktiką, su nagrinėjamu atveju susijusioje byloje [Nr. e3K-3-250-915/2018](#) kasacinis teismas 2018 m. birželio 20 d. nutartimi atnaujino procesą civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#), užbaigtoje įsiteisėjusiu Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimu, nurodydamas, kad statybos padarinių pagal neteisėtai išduotą statybos leidimą šalinimo būdas, kai kalti dėl neteisėtai išduoto statybos leidimo asmenys nenustatomi, o statytojas įpareigojamas savo lėšomis pašalinti neteisėtos statybos padarinius, akivaizdžiai neatitinka EŽTT praktikoje nurodytų standartų. Statytojo įpareigojimas dėl lėšų, panaudotų neteisėtomis statyboms nugriauti, išsieškojimo kreiptis į teismą ir pradėti kitą teismo procesą, patiriant dar daugiau laiko ir kitokių išlaidų, neatitinka proceso ekonomiško ir koncentruotumo principų.

16.3. Plėtodamas teismų praktiką dėl kaltų asmenų, kurių lėšomis turi būti šalinami pagal neteisėtą statybą leidžiantį dokumentą atsiradę statybos padariniai, nustatymo ir teismo vaidmens tokiose bylose kasacinis teismas 2018 m. liepos 2 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-290-916/2018](#) nurodė, kad tokio pobūdžio byloms yra būdingas viešojo intereso elementas. Šio elemento egzistavimas suponuoja, kad teismas, esant prieštaravimui tarp skirtingų faktinių duomenų, *ex officio* (pagal pareigas) privalo imtis veiksmų tokiems prieštaravimams pašalinti – pasiūlyti šalims pateikti papildomus įrodymus ([CPK](#) 179 straipsnio 1 dalis) ir (ar) pats rinkti įrodymus ([CPK](#) 179 straipsnio 2 dalis); kadangi šioje byloje egzistuoja viešasis interesas, tai byla nagrinėjantiam teismui tenka aktyvesnis vaidmuo – turi būti patikrinti atsakovo nurodyti nauji faktiniai duomenys (pasiūlyta šalims pateikti papildomus įrodymus, taip pat ir pats teismas gali rinkti įrodymus tam, kad nebūtų pažeistas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtintas nuosavybės neliečiamumas, Statybos įstatymo 33 straipsnio nuostatos, proporcingumo principas).

16.4. Iš naujo išnagrinėjus atnaujintą civilinę bylą pagal Inspekcijos ieškinį dėl statybos padarinių pašalinimo buvo nustatyti kalti dėl neteisėtai išduoto statybą leidžiančio dokumento asmenys (tarp jų ir J. I.), jų atsakomybės procentinė išraiška, kuria jie turi kompensuoti statiniams griauti reikalingas išlaidas. Be to, J. I. nustatytas vienerių metų terminas, skaičiuotinas nuo 2020 m. gruodžio 16 d., savo ir kitų kaltų asmenų lėšomis organizuoti statinių (duomenys neskelbtini) griovimą. Dėl to Inspekcija neprieštarauja J. I. prašymui atnaujinti procesą Vilniaus apygardos teismo civilinėje byloje [Nr. 2S-1197-881/2017](#) pagal antstolės pareiškimą, kadangi, atsižvelgiant į EŽTT sprendimus, atnaujinus bylą pagal Inspekcijos ieškinį dėl statybos padarinių (duomenys neskelbtini) pašalinimo bei šiuo metu esant įsiteisėjusiam galutiniam procesiniam sprendimui minėtoje byloje, turėtų būti iš naujo įvertintas Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimo civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) vykdymo klausimas. Teisė Inspekcijai griauti statinius galėtų būti suteikta tik suėjus vienerių metų terminui, skaičiuotinam nuo 2020 m. gruodžio 16 d., per kurį J. I. privalo organizuoti statinių griovimą.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl termino prašymui dėl proceso atnaujinimo paduoti

17. [CPK 365 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad bylos, užbaigtos nagrinėti dėl ginčo esmės įsiteisėjusiu teismo sprendimu (nutartimi, įsakymu ar nutarimu), procesas gali būti atnaujintas šiame skyriuje nustatytais pagrindais ir tvarka.
18. Pagal [CPK 370 straipsnio](#) 3 dalį, teismas nutartimi atnaujiną procesą, kai nustato, kad prašymas paduotas nepraleidus termino, nustatyto [CPK 368](#) straipsnyje, ir pagrįstas [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalyje nustatytais pagrindais. [CPK 368 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtinta, kad prašymas atnaujinti procesą gali būti pateikiamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią jį pateikiantis asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą.
19. Nagrinėjamu atveju remiantis minėta EŽTT praktika prašoma atnaujinti procesą civilinėje byloje pagal antstolės prašymą leisti taikyti Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendime civilinėje byloje Nr. 2-77-231/2013 nurodytus teismo sprendimo nevykdymo padarinius, nes minėtomis nutartimis pažeidžiama Konvencija. Pareiškėjas, be kita ko, remiasi EŽTT 2018 m. sausio 9 d. sprendimu byloje *Tumeliai prie Lietuvą*, peticijos Nr. 25545/14. Šis EŽTT sprendimas priimtas po šioje byloje skundžiamų teismų procesinių sprendimų priėmimo (2018 m. sausio 9 d.), taigi prašymas dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje paduotas nepraleidus trijų mėnesių termino, nustatyto [CPK 368 straipsnio](#) 1 dalyje.

Dėl pagrindo atnaujinti procesą vadovaujantis [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktu

20. Pagal [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktą procesas gali būti atnaujinamas, kai EŽTT pripažįsta, kad Lietuvos Respublikos teismų sprendimai, nutartys ar nutarimai civilinėse bylose prieštarauja Konvencijai ir (ar) jos papildomiems protokolams, kurių dalyje yra Lietuvos Respublika. Prašymas dėl proceso atnaujinimo [CPK 366](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu pateikiamas Lietuvos Aukščiausiam Teismui ([CPK 367 straipsnio](#) 1 dalis).
21. [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkte nustatytas įsiteisėjusių teismų sprendimų peržiūrėjimo proceso atnaujinimo tvarka pagrindas gali būti konstatuotas tada, kai EŽTT pripažįsta, jog valstybės vidaus teismų priimti procesiniai sprendimai dėl asmens teisių ir laisvių gynimo pažeidžia Konvenciją ir tam, kad pažeistos teisės būtų atkurtos neviršijant Konvencijoje ar valstybės vidaus įstatymuose įtvirtintų žmogaus teisių garantijų ribų, reikalinga taikyti papildomas nacionalines teisių gynimo priemones (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-363/2008).
22. EŽTT sprendime byloje *Tumeliai prie Lietuvą* konstatavo Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnio pažeidimą. Minėtoje byloje buvo nagrinėjamas klausimas dėl įpareigojimo nugriauti neteisėtai pastatytus statinius (panaikinus statybą leidžiantį dokumentą). Nusprendęs, kad įpareigojimas nugriauti neteisėtai pastatytus statinius atitiko teisėtumo kriterijų ir juo buvo siekiama teisėtų bendrojo intereso tikslų, EŽTT vis dėlto pripažino proporcingumo principo pažeidimą. Teismas priminė, kad gero valdymo principas neturėtų užkirsti galimybės valdžios institucijoms taisyti klaidas, net jei jos padarytos dėl jų pačių nerūpestingumo, tačiau valstybės padarytų klaidų rizika turi tekti pačiai valstybei ir klaidos neturėtų būti taisomos asmenų sąskaita. Teismas nurodė, kad Lietuvos nacionaliniai teismai nesvarstė dėl pareiškėjams uždėtos naštos nugriauti statinius sumažinimo; nepaaiškino, kaip griovimo išlaidos turėjo būti padalytos tarp statytojų (pareiškėjų) ir valstybės institucijų (Molėtų savivaldybės ir Utenos apylinkės apsaugos departamento); neanalizavo pareiškėjų atsakomybės laipsnio, lyginant su kelių valstybės institucijų atsakomybės laipsniu. Teismas konstatavo, kad valstybės institucijos reikšmingai prisidėjo prie pareiškėjų situacijos ir kad pareiškėjams teko tokia pati, jei ne didesnė, našta nei valstybės institucijoms.
23. Pažymėtina, kad [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu ir byloje *Tumeliai prieš Lietuvą* pateiktu aiškinimu buvo atnaujintas procesas byloje Nr. e3K-3-250-915/2018 (dėl statybos padarinių šalinimo). Nurodytoje byloje pareiškėjas J.I., be kita ko, ir rėmėsi EŽTT 2018 m. sausio 9 d. sprendimu byloje *Tumeliai prie Lietuvą*, peticijos Nr. 25545/14. Šis EŽTT sprendimas priimtas po teismų procesinių

sprendimų priėmimo nurodytoje byloje.

24. Aiškindamas [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktą, kasacinis teismas yra nurodęs, kad jame nustatytu proceso atnaujinimo pagrindu gali būti atnaujintas ne vien tik išimtinai tos civilinės bylos, kurioje priimti teismų procesiniai sprendimai EŽTT pripažinti prieštaraujanciais Konvencijai ir (ar) jos papildomiems protokolams, procesas, bet ir procesas kitoje civilinėje byloje, jeigu tarp EŽTT nustatytų pažeidimų vienoje byloje ir teismo sprendimo kitoje byloje, kurioje prašoma atnaujinti procesą, egzistuoja glaudžios sąsajos, priežastinis ryšys. Teismui nustačius, kad tokio ryšio nėra, procesas aptariamam pagrindu tokioje kitoje byloje neatnaujintinas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-248-701/2017](#), 21 punktą). Plėtodama minėtą praktiką, byloje Nr. e3K-3-250-915/2018 (dėl statybos padarinių šalinimo) kasacinio teismo teisėjų kolegija pažymėjo, kad atskirais atvejais minėtu pagrindu gali būti atnaujintas procesas ir nesusijusioje civilinėje byloje, jeigu po procesinio sprendimo civilinėje byloje įsiteisėjimo EŽTT pateikia naujus išaiškinimus dėl klausimų, kurie yra tapatūs sprendimams šioje civilinėje byloje, jeigu naujos EŽTT praktikos taikymas gali lemti kitokį sprendimą dėl bylos esmės, o proceso atnaujinimas yra vienintelis būdas pašalinti galimai padarytą žmogaus teisių pažeidimą. Pastaruoju atveju procesas gali būti atnaujintas tik byloje, kurios faktinės aplinkybės ir teisės klausimai yra analogiški arba jei ši byla labai panaši į bylą, kurioje nustatytas Konvencijos pažeidimas ir kurioje pateiktas teisės aiškinimas yra akivaizdžiai nesuderinamas su EŽTT sprendime dėl tos kitos bylos padarytomis išvadomis ir kurioje EŽTT konstatuotas Konvencijos pažeidimas pagrindžia pakankamai rimtą Konvencijos garantuojamų teisių pažeidimą, aiškiai nusveriantį poreikį išlaikyti teisių santykių stabilumą. Šioje byloje kasacinis teismas nusprendė, kad [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkte nurodytas proceso atnaujinimo pagrindas yra artimiausias teisiskai kvalifikuoti faktinę situaciją šioje civilinėje byloje. Toks byloje taikytinas teisinis instrumentas leidžia imtis veiksmingų procesinių teisinių priemonių tam, kad būtų pašalinti galimi Konvencijos pažeidimai nacionaliniu lygmeniu ir užtikrinta asmenų interesų ir teisės sistemos efektyvumo pusiausvyra (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarties byloje [Nr. e3K-3-250-915/2018](#) 32 punktą).
25. Kadangi civilinėje byloje dėl statybų pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo nebuvo nustatoma valstybės institucijų kaltė dėl panaikinto statybą leidžiančio dokumento, o būtent statytojui uždėta pareiga savo lėšomis nugriauti statinius ir sutvarkyti statybą, paliekant jam teisę kito proceso tvarka išsieškoti iš kaltų asmenų lėšas, panaudotas griovimui, tai teisėjų kolegija civilinėje byloje Nr. e3K-3-250-915/2018 nusprendė atnaujinti procesą [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad teismai bylą sprendė iš esmės laikydamiesi teisinio reglamentavimo ir tuo metu buvusios teismų praktikos ir kaltų asmenų nenustatinėjo (J. I. buvo pateikęs priešiškinį dėl kaltų asmenų nustatymo, tačiau teismas atsisakė jį priimti). Tačiau kaltų asmenų nenustačius, o statytoją įpareigojus savo lėšomis pašalinti neteisėtos statybos padarinius, akivaizdžiai nukrypta nuo EŽTT praktikoje nurodytų standartų pažeistos Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnio nuostatos, dėl kurių pažeidimo panašioje byloje jau yra pasisakęs EŽTT (byloje *Tumeliai prieš Lietuvą*).
26. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje konstatuota, kad [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkte nustatytas įsiteisėjusių teismų sprendimų peržiūrėjimo proceso atnaujinimo tvarka pagrindas gali būti konstatuotas tada, kai, EŽTT konstatavus Konvencijos pažeidimą, tam, kad pažeistos teisės būtų atkurtos neviršijant Konvencijoje ar valstybės vidaus įstatymuose įtvirtintų žmogaus teisių garantijų ribų, reikia taikyti papildomas nacionalines teisių gynimo priemones (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-363/2008](#)). Proceso atnaujinimo [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu paskirtis – užtikrinti galimybę pašalinti Konvencijos pažeidimo padarinius, išlikusius po EŽTT sprendimo priėmimo. Dėl to proceso atnaujinimas nėra automatiška EŽTT sprendimo, kuriuo konstatuotas Konvencijos pažeidimas, pasekmė. Kiekviena atveju esminis kriterijus, kuris turi būti įvertintas, – ar neatnaujinus proceso asmuo patirtų (patiria) nepatogumų, kurių neįmanoma išvengti kitaip, kaip tik atnaujinus procesą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-404-969/2016](#), 34 punktą).
27. Nagrinėjamu atveju sprendžiama dėl Trakų rajono apylinkės teismo 2017 m. vasario 24 d. procesinio sprendimo, kuriuo taikyti Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimo nevykdymo padariniai, kai Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimas, konstatavus Konvencijos pažeidimą ir atnaujinus procesą byloje [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu (žr. nutarties 10 punktą), buvo pakeistas (žr. nutarties 12–14 punktus). Akivaizdu, kad ankstesni teismo sprendimai dėl neteisėtos statybos padarinių šalinimo neteko galios ta apimtimi, kuria J. I. įpareigotas savo lėšomis nugriauti statinius ([CPK 371 straipsnio](#) 3 dalis), todėl asmuo negali toliau patirti tokio sprendimo teisių padarinių, o šie padariniai negali būti pašalinti kitaip nei atnaujinant procesą tokioje byloje. Įvertinusi nurodytas aplinkybes teisėjų kolegija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju yra susiklosčiusi netipinė situacija, nulemta proceso atnaujinimo ankstesnėje byloje ir joje naujai išspręsto neteisėtos statybos padarinių šalinimo klausimo (nutarties 14 punktą). Šioje konkrečioje situacijoje, kuri nulemta proceso atnaujinimo minėtoje byloje [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu, šis pagrindas taip pat būtų artimiausias teisiskai išspręsti faktinę situaciją ir šioje byloje.
28. Kasacinio teismo jurisprudencijoje pažymima, kad teisė neturi būti taikoma formaliai. Proceso atnaujinimo tikslas – užtikrinti teisingumo vykdymą bei tinkamą teisės ir teismine gynība įgyvendinimą, siekiant patikrinti, ar įsiteisėję teismų sprendimai (nutartys) nepažeidžia įstatymu saugomų asmens teisių ir teisėtų interesų. Nagrinėjant su proceso atnaujinimu susijusius klausimus, be kita ko, turi būti taikomi ir teisingumo, protinumo, proceso koncentracijos ir ekonomiškumo principai. Proceso atnaujinimo institutas turi būti taikomas tokiais pagrindais ir salvomis bei tokiems tikslams, kokius nustatė įstatymų leidėjas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. balandžio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-108/2008).
29. Nagrinėjamoje byloje sprendama pareiškėjo prašymo atnaujinti procesą pagrįstumo klausimą, teisėjų kolegija vadovaujasi tiek [CPK](#) normomis, reglamentuojančiomis proceso atnaujinimo pagrindus ir tvarką, tiek pirmiau nurodyta nuoseklia teismų praktika dėl proceso atnaujinimo tikslo ir paskirties, t. y. vertina, ar proceso atnaujinimas šiuo atveju būtų pateisinamas siekiu apginti privatu ar viešai interesu ir ar jis būtų suderinamas su teisiniu santykių stabilumu ir teismo sprendimo privalomumu bei nekintamumu kaip vienomis iš pamatinių teisinės sistemos vertybių, sudarančių pagrindą įgyvendinti teisinio apibrėžtumo principą. Teisėjų kolegija nusprendžia, jog dėl pirmiau minėtu aplinkybių susiklosčiusi teisinė situacija, kai dėl to paties teisinio santykio egzistuoja du skirtingi procesiniai teismų sprendimai, gali būti ištaisyta tik proceso atnaujinimo būdu, todėl pareiškėjo prašymą tenkina ir procesą šioje byloje atnaujinama [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu ([CPK 370 straipsnio](#) 3 dalis).
30. Prašymo atnaujinti procesą nagrinėjimą reglamentuoja [CPK 370 straipsnis](#) iš kurio matyti, kad toks prašymas turi būti nagrinėjamas trinis etapais. Pirmą, teismas, gavęs prašymą atnaujinti procesą, sprendžia prašymo priėmimo klausimą, t. y. patikrina, ar pareiškėjas laikėsi formalių reikalavimų – ar prašymo turinys atitinka [CPK 111](#), 113, 369 straipsnių reikalavimus, ar sumokėtas žyminis mokestis, ar laikytasi teisingumo taisyklių, ar prašymą padavė veiksnus bei tinkamai įgaliojtas asmuo ir pan. ([CPK 370 straipsnio](#) 1 dalis). Jei nenustato formalių prašymo trūkumų, teismas jį priima. Antra, priėmus prašymą atnaujinti procesą, skiriamas teismo posėdis, apie kurį informuojamos bylos šalys ir kuriame sprendžiamas klausimas dėl proceso atnaujinimo byloje. Spręsdamas šį klausimą, teismas patikrina, ar prašymas atnaujinti procesą paduotas nepraleidus [CPK 368](#) straipsnyje nustatyto termino ir ar egzistuoja [CPK 366](#) straipsnio 1 dalyje įtvirtinti proceso atnaujinimo pagrindai ([CPK 370 straipsnio](#) 2 dalis). Trečia, teismo posėdyje vyksta atnaujintos bylos nagrinėjimas iš esmės, kurio metu teismas bylą nagrinėja pakartotinai pagal bendrąsias [CPK](#) taisykles, tačiau neperžengdamas ribų, kurias apibrėžia proceso atnaujinimo pagrindai, t. y. pagal atnaujinimo pagrindus patikrinamas ankstesnio teismo sprendimo teisėtumas ir pagrįstumas ir sprendžiamas klausimas, ar pareiškėjo nurodytas proceso atnaujinimo pagrindas leidžia abejoti byloje priimtų ir įsiteisėjusių teismo procesinių sprendimų teisėtumu bei pagrįstumu ([CPK 370 straipsnio](#) 4 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. liepos 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-313/2011](#)).

31. Antroje ir trečiojoje prašymo atnaujinti procesą nagrinėjimo stadijoje nagrinėtinų klausimų apimtis ir pobūdis lemia, kad paprastai atnaujinus procesą šalims turi būti sudaryta galimybė tinkamai pasiruošti atnaujintos bylos nagrinėjimui. Dėl šios priežasties [CPK 370 straipsnio](#) 4 dalyje nustatyta, kad, priėmus nutartį atnaujinti procesą, teismas paskiria pakartotinio bylos nagrinėjimo iš esmės teismo posėdyje datą. Kartu įstatyme nustatyta šios taisyklės išimtis – pagal [CPK 370 straipsnio](#) 4 dalį, jeigu teismo posėdžio, kuriame procesas buvo atnaujintas, metu paaiškėja, kad papildomas pasirengimas bylą nagrinėti teisme nereikalingas, dalyvaujančių byloje asmenų sutikimu teismas pradeda nagrinėti bylą iš esmės. Taigi, pagal [CPK](#) nuostatas kitas teismo posėdis atnaujintos bylos procese gali būti neskiriamas, kai tiek šalys, tiek bylą nagrinėjantis teismas sutaria dėl to, jog papildomas pasirengimas bylą nagrinėti teisme nereikalingas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. lapkričio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-308-823/2020, 26 punktas).
32. Teisėjų kolegija pažymi, kad, sprendžiant dėl galimybės taikyti [CPK 370 straipsnio](#) 4 dalyje nustatytą išimtį, svarbu įvertinti ir tai, ar atsižvelgiant į proceso atnaujinimo priežastį reikalingas papildomų aplinkybių tyrimas. Nagrinėjamoje byloje procesas atnaujinamas [CPK](#) 366 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu todėl, kad susiklostė teisinis požiūriu negalima situacija, kai ankstesni teismo sprendimai dėl neteisėtos statybos padarinių šalinimo neteko galios ta apimtimi, kuria pareiškėjas J. I. įpareigotas išimtinai savo lėšomis nugriauti statinius, o nagrinėjamoje byloje galioja teismo sprendimas, kuriuo leista Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos nugriauti žemės sklype (duomenys neskelbtini) pastatytus statinius ir išlaidų atlyginimą išieškoti iš J. I.
33. Suinteresuotas asmuo Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos savo atsiliepime nurodė, kad neprieštarauja J. I. prašymui atnaujinti procesą Vilniaus apygardos teismo civilinėje byloje [Nr. 2S-1197-881/2017](#) pagal antstolės pareiškimą, kadangi, atsižvelgiant į EŽTT sprendimus atnaujinus bylą pagal Inspekcijosieškinį dėl statybos padarinių (duomenys neskelbtini) pašalinimo bei šiuo metu esant įsiteisėjusiam galutiniam procesiniam sprendimui minėtoje byloje, turėtų būti iš naujo įvertintas Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimo civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) vykdymo klausimas. Teisė Inspekcijai griauti statinius galėtų būti suteikta tik suėjus vienerių metų terminui, skaičiuotinam nuo 2020 m. gruodžio 16 d., per kurį J. I. privalo organizuoti statinių griovimą.
34. Teismų pozicijos pokyčius dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo iš esmės nulėmė EŽTT 2018 m. sausio 9 d. sprendimas byloje *Tumeliai prieš Lietuvą*, peticijos Nr. 25545/14, kuriame EŽTT nurodė, kad Lietuvos nacionaliniai teismai nesvarstė dėl pareiškėjams uždėtos naštos nugriauti statinius sumažinimo; nepaaiškino, kaip griovimo išlaidos turėjo būti padalytos tarp statytojų (pareiškėjų) ir valstybės institucijų; neanalizavo pareiškėjų bei valstybės institucijų atsakomybės laipsnio. Šiuo atveju nėra poreikio nustatyti ir tirti papildomas aplinkybes, kadangi yra įsiteisėjęs galutinis teismo sprendimas, kuriuo naujai išspręstas neteisėtos statybos padarinių šalinimo klausimas, todėl dviejų skirtingų teismų sprendimų dėl to paties teisinio santykio egzistavimas būtų nesuderinamas su teisėtumo ir teisinio tikrumo principais.
35. Kasacinis teismas yra ne kartą nurodęs, jog teismai privalo laikytis Konvencijos reikalavimų ir vadovautis EŽTT jurisprudencija. Pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį asmuo turi teisę, kad bylą, kurioje sprendžiamas jo civilinio pobūdžio teisių ir pareigų klausimas, teismas išnagrinėtų per kiek imanoma trumpesni laiką. Šios teisės įgyvendinimas gali būti pripažintas neatitinkančiu Konvencijos nuostatu, jeigu civilinės bylos nagrinėjimas užsitęsė ir nebuvo intensyvus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. vasario 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-16-1075/2020, 30 punktas).
36. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad, siekiant operatyvumo, proceso ekonomiškumo, atsižvelgiant į tai, kad šalys teikė atsiliepimus ir išsakė dėl to savo argumentus, o pagrindas, pagal kurį atnaujinamas procesas, nereikalauja nustatyti naujų aplinkybių, teikti naujų įrodymų ir jų tirti, galimas [CPK 370 straipsnio](#) 4 dalyje nurodytos išimties taikymas ir abiejų klausimų išsprendimas vienu metu.
37. [CPK](#) 371 straipsnio 1 dalyje nustatytos teismo teisės išnagrinėjus bylą po proceso atnaujinimo. Pagal ją teismas turi teisę: 1) prašymą dėl teismo sprendimo (nutarties) pakeitimo arba panaikinimo atmesti; 2) teismo sprendimą ar nutartį pakeisti; 3) priimti naują sprendimą (nutartį). To paties straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, teismui sprendimą (nutartį) pakeitus ar priėmus naują sprendimą (nutartį), ankstesni teismų sprendimai (nutartys) netenka teisinės galios.
38. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2020 m. gruodžio 16 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-331-1075/2020 kaltais dėl neteisėtai išduoto statybos leidimo asmenimis pripažino Trakų rajono savivaldybę ir Trakų rajono savivaldybės administraciją (jų atsakomybės laipsnis – 40 procentų), J. I. (atsakomybės laipsnis – 10 proc.), Trakų istorinį nacionalinį parką (atsakomybės laipsnis – 20 proc.) bei Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos (atsakomybės laipsnis – 20 procentų), išaiškino, kad 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) nustatytas vienerių metų sprendimo įvykdymo terminas skaičiuojamas nuo šios nutarties paskelbimo dienos – 2020 m. gruodžio 16 d. Nagrinėjamoje byloje Trakų rajono apylinkės teismas 2017 m. vasario 24 d. nutartimi taikė Trakų rajono apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 13 d. sprendime nurodytas pasekmes – leido Inspekcijai nugriauti statinius ir sutvarkyti statybviety, išlaidų atlyginimą išieškoti iš J. I.
39. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad, esant tokiai situacijai, kai įsiteisėjusiu teismo sprendimu yra nustatyta, jog 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. 2-77-231/2013](#) nustatytas vienerių metų sprendimo įvykdymo terminas skaičiuojamas nuo 2020 m. gruodžio 16 d. bei nustatyta atsakomybė dėl neteisėtai išduoto statybos leidimo proporcijos, reikalavimas leisti Inspekcijai nugriauti statinius ir sutvarkyti statybviety, išlaidų atlyginimą išieškoti iš J. I. yra nepagrįstas. Dėl to, siekiant nepažeisti teisinio saugumo principo ir įtaisyti teismo netinkamai vykdomą teisingumą bei siekiant užtikrinti visų dalyvaujančių asmenų procesines teises, tarp jų ir teisę atsisakyti tokio pareiškimo pasikeitus faktinei situacijai vykdomoje byloje ([CPK 42 straipsnio](#) 1 dalis), atnaujinus procesą pareiškėjo atžvilgiu turi būti priimtas naujas sprendimas – naikinti Trakų rajono apylinkės teismo 2017 m. vasario 24 d. nutartį ir Vilniaus apygardos teismo 2017 m. lapkričio 16 d. nutartį, o bylą dėl antstolės prašymo perduoti nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo ([CPK](#) 360 straipsnis, 371 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 3 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 360, 362 straipsniais, 366 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 370 straipsnio 3 dalimi, 371 straipsnio 1 dalies 3 punktu,

nutaria:

Pareiškėjo J. I. prašymą tenkinti ir atnaujinti procesą civilinėje byloje [Nr. 2VP-732-231/2017](#).

Panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2017 m. lapkričio 16 d. nutartį ir Trakų rajono apylinkės teismo 2017 m. vasario 24 d. nutartį ir bylą dėl antstolės prašymo civilinėje byloje Nr. 2VP-732-231/2017 perduoti nagrinėti Trakų rajono apylinkės teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Gražina Davidonienė

